

Sorgarleikur:Orð og myndir
Dagny Joensen

Bilferðslan kravt trý mannalív

— triggjar tær seinastu vikurnar. Ungfólk, — bert 15-16-17 ára gomul, hava latið lív

Ræðslan og ótryggleikin, tá Útvarpið nevnið orðið ferðsluvánlukka, er ikki til at liva við. Heilin arbeidir sum ein komputari, sum leitar fram yvirlið yvir, hvat bornini, sum eru í »biladri«, takast við.

Um tey eru við hús ella hjá vinvónki, í dansi ella hvar tey nú einaferð ferðast.

Foreldur og avvarðandi kunnu ikki longur kenna seg tryggan.

Bilferðslan í Føroyum er at sammeta við krigsstøðu. Nærum hvørja viku er onkur, sum ikki kemur heimaftur.

Soleiðis er støðan ivaleyst í mongum heimum. Foreldrin standa verjuleys og fólk tosa sínámillum um, at tað ikki kann vera rætt, at soleiðis er vorðið her á landi.

Triggjar teir seinastu mánaðarnar eru átta fólk deyð av ferðsluvánlukku.

Bert triggjar tær seinastu vikurnar eru fyra ungfólk í aldrinum 15-23 ár deyð í ferðsluni!

Seinastu sorgartilburðir eru hesir:

23. desember kl. 01.55: 23 ára gamal drongur ákoyrdur í Klaksvík. Bilferarin 18 ára gamal.

7. januar kl. 16.53: 17 ára gamal drongur doyði, tá hann staddur í bili, sum fór oman av landsvegnum við Kvívík. Bilferarin 18 ára gamal.

12. januar kl. 04.50: Tvær gentur — 15 og 16 ára gamlar doyðu, tá bilur fór oman av vegnum í Rituvík. Bilferarin 28 ára gamal.

Hetta er kaldi veruleikin, sum hevur við sær, at hópin av fólkum verður rakt av sorg og ómenniskjansligum trupulleikum, — bæði fyri tey sum missa, men eisini fyri tey, sum standa fyri ábyrgdini av tí sum er farið fram.

Er tað veruliga so fitt í Føroyum, at vit sum einasta land sammetta við londini kring okkum, skulu góttaka hesa støðu?

Olivur Næs, formaður í Ferðslutrygd, sigur við Sosialin, at felagið hevur fingið nógvar áheitanir frá privatfólki og stovnum, sum bjóða sær til at gera eitthvørt arbeiði, at basa ferðsluorskapinum, sum valdar her á landi.

Fólk kom við uppskotum um, hvat eigur at verða gjørt, eins og Ungdómsfelag, fólkaskúlin, Bileftirlitið o.a. stovnar nú fara undir at gera tilfar um ferðslu.

Tvær ungar gentur, — 15 og 16 ára gamlar, lótu lív, tá hesin bilur fór oman av vegnum í Rituvík 12. januar

17 ára gamal drongur doyði, tá hesin bilur fór oman av Landsvegnum við Kvívík 7. januar

Eitt lógtingsuppskot hevur verið lagt fram á Tingi, sum m.a. bar í sær, at fólk millum 18 og 23 ár, kundu missa kortið, um lögreglan kundi prógva óregluliga koyring.

Olivur Næs: — Í Noregi er tann regla galdandi, at 18 ára gomul fólk kunnu fáa fyriliksloyvi at koyra bil.

Tá tey eru 20 ára gomul, skulu tey upp til koyroynd, har koyrt verður á hálkubreyt og myrkabreytkoyring. Tá henda roynd er av, fáa fólk koyrikortið. Tosað hevur verið um at royna hetta í Fø-

oyum, men av tí at eingin hálkubreyt ella myrkabreytkoyring er tók, umframt ein lógarbroyting, sum skal til, so hevur tað ikki eydnast at gera álvara av hesum.

Føroyar U-land

— Hóast vit á mongum okjum kunnu kallast eitt framkomið land, so er Føroyar at sammeta við tey tilfaturskomnu londini, tá tað snýr seg um ferðslumynstrið í Føroyum.

Hetta sigur Óli Mikkelsen, yvirlækni á Lands-

sjúkrahúsinum. Hann er saman við øðrum stigtakari til felag, ið varð stovnað í fjør.

Føroya Felag fyri Ferðslufrøði er stovnað av læknum, sum hava við sjúklingar at gera, sum fáa brek í ferðsluni.

Óli Mikkelsen: — Hetta er ein roynd at basa ferðsluorskapinum, sum krevur so nógva mannalív árliga, umframt tey mongu, sum fáa brek. Átlanin er at skráseta og kanna ferðsluskadar og greina tilfarið sundur, sum síðan kann nýtast sum upplýsing og vónandi

til at ávirka núverandi ferðslumynstrið.

Umframt tey ið doyggja í ferðsluni, so verður roknað, at 10 fólk fáa álvarslig brek, meðan upp aftur fleiri fáa minni snuddir.

— Sum vanligt er tað lættari at gera hesi töl upp í pengum.

Her er tað galdandi, at tey ið doyggja, ikki kosta samfelagnum nakað, i mun til tey fólk, sum fáa álvarsligt mein.

— Tað er neyðugt við eini ræðslukampagnu, um vit skulu gera okkum hugsanir um, at koma

hesum sorgartilburðum til lívs, sigur Óli Mikkelsen.

Upp á fyrspurning, hvi Føroyar er at sammeta við U-land, sigur Óli Mikkelsen, at teir har hava nógva ferðsluóhapp og vanlukkur, av tí at fólk har ikki eru von við bilar. Hesin er eitt nýtt fyrbrigdi á slíkum leiðum.

Bilurin er kortini ikkinýtt fyrbrigdi í Føroyum?

— Nei, men kortini eru viðurskiptini hjá okkum soleiðis, at ferðsludeyðin her á landi er nógva størri enn í hinum Norðurlondum, sum hava havt bilferðslu í sama tíðarskeiði.

Ikki tespiligt

Hedín Mortensen, bilsynismaður, var á Bileftirlitinum, tá vit avmýndaðu hesar báðar bilar, mánamorgunin.

Hvussu kennist tað at hava til arbeiðis, at sýna slíkar bilar?

— Tað er ikki serliga hugaligt, at gera hetta arbeiðið, og tiverri hendir tað alt ov ofta.

Er nakað eyðkenni fyri slíkar bilar?

— Tað eru ofta nýggjar bilar við stórum motorum, og tá vit hava góðar vegir, so skal orkan roynast. Alt ov ofta hava hesir bilar koyrt við stórar ferð, og visir tað seg, at bilferarnir eru millum 18 og 22 ára gamlir.

Tað er eisini alt ov ofta, at vanlukkurnar henda á nátt ella móti morgni.

Hvat heldur tú kann gerast fyri at basa bilørskapinum?

— Um slík bilkoyring er, tí ungdómurin hevur ov litið at taka sær til, so vildi eg hildið, at t.d. danskur skuldi verið til klokkan trý ella fyra. Tá visti vit í minsta lagi, hvar ungdómurin var. Annars haldi eg, at tað er neyðugt við fleiri politistum á veginum. Um danska Lögreglan ikki vil loyva fleiri politistum í arbeiði, so er tað upp á tíðina, at myndugleikarnir her á landi gera nakað miðvíst fyri at basa hesum vanlukkum.

Bjartur Dalsgård, Tryggingarsambandið upplýsir fyri Sosialinum, at 5.460 bilar hava fingið skaða í 1984. Í pengum kostar tað 33,6 mill. krónur at umvæla.

— Tá er ikki íroknað tann menniskjansliga sorgarleik, sum bilarnir hava verið atvoldin til.